

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Hadbaindulás.

Székelyudvarhely, márcz. 19.

A székelyudvarhelyi hadkiegészítő parancsnokság e héten újabb 1800 behívó jegyet küldött szét, s így a mult alkalommal behívottakkal, s a tényleges szolgálatban levőkkel Udvarhelyvármegye ca. 5 ezer emberrel van képviselve a Szerbia által kiprovokált háborus mozgalmakkal. Napokban szekerek zörgéstől, hadbavonulók zajától, bucsuzkodásoktól visszhangzott az utcza. Ifju emberek, fiatal férjek és családapák hagyták otthon el a csendes otthont, a tavaszi munkát, hogy fegyvert fogjanak s rendbe hozzák azt, amit a diplomácia minden ravaszágával, simaságával összegobolyított: a balkáni kérdést.

Tehát amikor e sorokat írjuk még háborus mozgalmakban, de holnap minden valószínűség szerint háboruban újra székely vér fog kiömleni, hogy a monarchia nagyhatalmi tekintélye csorbát ne szenvedjen. Tisztában vagyunk azzal valamennyien, hogy ezzel a háborúval Magyarország mit sem nyerhet, és így megint teljesen hiában hozza meg az azzal járó tömérdek vér és vagyon áldozatot. Azonban ennek így kell lenni. — És ha fájó szívvel, elszorult érzelmekkel veszi is bucsut székely véreinktől — büszkeséggel tölt el az a lelkesedés, az az önbizalom, mellyel ők hadbavonulnak védeni a haza és király tekintélyét, melyet egy király gyilkos náció szemtelenül megsérteni merészkedett.

Ő felsége a király birtokába vette a har-

mincz év óta okkupált Bosnyák- és Herczeg-óczországot és visszabocsátotta Törökország birtokába a Szandzsákot. E kettős cselekménynek úgy kell valóságban maradnia, a hogy ő elintézte s ezért helyt kell állania az ő két birodalmának. Ezen sem Szerbia, sem Oroszország, sem európai konferencia mindaddig nem változtathat, a mig ő felsége magyar és osztrák hadseregét szét nem szorták. Ez a valóság és erre el kell készülnie mindenkinek, a kiket érdekel Minden lépést abban a tudatban és azzal a biztossággal kell megtenni, hogy készen állunk a háborúra, melyet nem csinálunk, de elfogadunk. Ez a helyzet és ez bőven meg is magyarázza, ha külügyi hivatalunk a türelmet legeslegvégső határáig gyakorolja s csak kenyszerítő okokra szánja el magát a végső lépésre.

El vagyunk rá készülnie, hogy Magyarország déli része s talán az egész ország is Szerbia henczegő magatartása folytán háboru színhelye leend.

A magyar nemzet sohasem lelkesedett nagyon Bosznia-Herczegovina megszállásáért, mert hiszen a mi különös helyzetünk, az osztrák birodalommal való közösségünk mindig hátrányára volt nemzetünk önállóságunk kifejlődésének, gazdasági, vagy megerősödésének, izmosodásának. Meghoztuk a köteles pénz- és véradónkat a közös hadsereg fentartására, fokozatos fejlesztésére, mert muszáj volt és irtózatot terhetek vállaltunk magunkra, hogy népnevelésünket, ipari és kereskedelmi képességeinket legalább annyira fejlesszük, hogy ha az előrehaladott kultur-államok-

kal lépést nem is tarthatunk, legalább annyira emancipálhassuk magunkat, hogy valamivel többeknek láttassunk azoknál a Balkán-államoknál, melyek népeinek megzabolázására a nagyhatalmak kongresszusa által mi is mandátumot kaptunk.

Alig tíz éves állam voltunk a nagy elnyomatás után, hogy újra visszanyertük alkotmányos jogainkat s már is kaput kellett nyissunk a hatalmas osztrák iparnak és kereskedelemnek, mely a megszállott tartományokon át könnyen szállithatta, közvetithette áruit jó és olcsó vasutainkon és vizeinken a kelet piacaira.

E harmincz év alatt tehát nemcsak magunkat neveltük és erősítettük, de neveltük és erősítettük egy nagy kiterjedésű szomszéd ország elmaradt népét is. Szóval egy ezredéven át egyebet sem tettünk, minthogy védelmeztük a gyengéket és magunkhoz emeltük az elmaradottakat és elnyomottakat.

És vajjon Szerbia, ez a most henczegő és kardját csörtetni akaró kis Szerbia és népe, mely a királygyilkosságon kívül csak a kancsukat suhintó czári kegy és barátsággal dicsekedhetik jobban, ugyan mi vo'na és hol volna most, ha éppen a magyar kormány és az egyetlen magyar külügyminiszter nem segítette volna független királysággá?

És most ez a banda népség — kétségtelen a nagy muszka-medve ostobául kétszínű biztatására — kiforszírozza a hadi mérközést, s így a tulajdonképpen germán-szláv harcban éppen nekünk, székelyeknek. kell az első áldozatot meghozni.

Vissza a régi erkölcsökhöz.

— Irta **Dr. Paál Árpád** —

A vallás szerinti ünnepnapok is a gondolkodó elmélyedés napjai. A hétköznapi fáradások után jön a lélek behatott munkája: a végzett munka felett való önbizálás, meg a jövő hétköznapi terveinek a rendszerezése. Ünnepnapokra szükségünk van, hogy okosan éhessünk.

Éppugy szüksége van a nemzetnek is ünnepnapokra: a gondolkodó elmélyedés idejére, a multba visszatekintő önbizálásra, s a jövő munkájára való akaratgyűjtésre. És ha nincsenek a nemzetnek ilyen ünnepnapjai, akkor nem élhet okosan, nem élhet értelmesen, nem élhet tisztult látókörben. Csak persze, hogy ünnepnapjaink legyenek, ahhoz nem elég azoknak a napi megjelölése, hanem őszinte átérzéssel kell megadnunk a kijelölt napok jelentőségét.

Ilyen nemzeti ünnepnap hivatására méltó az 1848. évi márczius 15-ikének minden fordulója. Ez a nap olyan eseményeket gyűjt össze emlékében, melyek a nemzet akaraterejének, szabadságvágyának és elszántságának elemi kitörései voltak. Minden érző magyar lelkén végigreszkethet a sóhajtás: vajjon — lesznek e még olyan nagy idők? A késő utódok sok apró visszavonásaik közben a bámulat megdöbbenésével kérdehetik, vajjon — lesz-e még olyan nagy akaratunk? A közömbös érzésekbe lankadt unokák pedig riadtan felocsudhatnak, hogy — vajjon lesz-e még a nemzet életének olyan egész világot tiszteletre bíró önérzete, vágya és bátorsága?

Csak kérdezzünk ezeket magunktól, s mélyedjünk el a feleletlen való gondolkodásban. Lássuk ál-

lapotainkat, hogy megvan-e még bennük a nagy idők, nagy akaratok, nagy önérzetek, vágyak és bátorságok iránya? Lássuk, ami tévedt kitéréseket tettünk ez irányból, s tervezzük ki igaz magunkbazzállással, hogy miképpen léphetünk vissza ismét a helyes utra? De ne csak tervezzünk, hanem évről-évre acélozzuk is meg lelkünket a szent fogadással, hogy tervezeinket sikerre visszük. Így évről-évre tökéletesebbek leszünk a tisztán látásban és erős akaratban. Évről-évre lesz egy napunk, mikor lelkünk megfrissülhet a magasra törésben. És így emelkedik fel mindnyájunk öntudata olyan magaslatokra, hol apró egyéni küzdelmek, kishitűségek és eszmények iránti gunyolódások nem zavarhatják a nemzetfejlesztő egyetértést.

... Uj idők szele viharzik végig a világon, s elsőpródi az a nemzet, mely a maga egyetértéséve külön és erős egyéniséggé nem fejlődhetik. Értsük meg ezt a mai ünnepnapon való merengésünk közben is és ne idegen hóbotokon való kapkodással keressük életutunkat, hanem meglevő nemzeti sajátosságaink, képességeink és hajlamaink kiképzésével. Nekünk itt, a Kárpátok övében belül a világ minden népének érdekére ható hivatásunk van, s ezt a hivatást még nem fejeztük be azzal, hogy egykoriban a keresztény kulturát védhettük a török pogányságának rombolásaitól. Ez a védelmünk még csak a testi erő megnyilatkozása volt, de lelki erőnk még a világ javára nem érvényesülhettek. Hogy érvényesülhessenek, ahhoz ezekben az erőinkbe vetett hitre, önbecsülésre, vagyis hazafiságra van szükségünk, s nem az idegenségek és nem a nemzet eddigi összekészülését szétzüllesztő szellemi áramlatok művelésére.

Néhány év óta pedig éppen ott ütötte fel leginkább a fejét az idegenség szelleme, ahol a munka magyar kulturáját kellene fejleszteni. Onnan hangzik

a gyűlölködés a magyar közélet megszokásainak kicsinylésére. Nemzetközi gondolkodásra és irányokra biztatják Magyarországot jövő nemzedékét, s gunyt szórnak a hazafiság eszméjére, elnevezik ezt megrokkant világnézetnek és ósdi gondolkodásnak csufolják a követőjét.

Kétszeresen fájdalmas dolog, hogy magyar csufolja a másikat a magyarságáért. És ezt a fájdalmat nem enyhíti a nemzetköziségnek az a mentegetőzése, hogy a nemzetköziség még nem nemzetellenesség. Hamis beszéd ez és csak látszat szerint van igazsága. Mert a nemzetköziség meg elboronálja a nemzetek egyéniségét, addig a külön nemzeti tulajdonságok lesimitására, átlagosítására törekszik. Megszünteti a szellemi és anyagi versenyt, s elnémitja a büszkeséget és önérzetet egy nemzet életében. Így a külön fejlődések elől is elzárja az utat. Ez pedig meg egyfelől egy nemzet képességeinek a visszafojtása, vagyis a legsúlyosabb nemzetellenesség; addig másfelől súlyos vétek az emberiség érdekei ellen is. Mert a nemzetek képességeinek visszafojtása és átlagosítása az emberiség haladását is lassúvá teszi, s az emberiség érdekeinek minél változatosabb kifejtését: a minél szebb tökéletesedést hátráltatja.

A hazafiság ellenben minden nemzet szívében a törekvő becsvágy hathatós élesztése. Sarkaló és nemes versengéseket kifejítő érzés, mely a nemzetek egyéniségét folytonosan küzdésre, magasabbak elérésére serkenti. Végső elemzésben tehát: nagyobb barátja az emberiségnek, s az ideális világpolgárságnak is tökéletesebb résztvevője az, aki szívós hazafi, mint aki csak nemzetközi apostol és ennek a követője.

Értsük meg ezt is márczius 15-én, melynek 1848-ban való első napján szintén a hazafiság gyult lángra a világszabadság eszményeért. Ne kicsinyeljük,

A haza presztizsének érdekében mi meg is hozzuk. Fiaink nem várva a király behívó levelére, önként is jelentkeznek szolgálatra, mert így kívánja — a haza becsülete.

Szóval a háborút készen várja ország, hadsereg. Ma, vagy holnap elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amidőn, el lesz dobva a koczka. Vajha sikerülne még az utolsó perczen Szerbiát észreteríteni és figyelmeztetni, hogy a mostan elkövetendő merénylete nem a meggyilkolt Sándor király holttetemének, hanem magának a szerb királyságnak elhantolására vezethet.

Mindnyájunk szeretete, büszkesége kíséri hadbavonuló székelyeinket.

Egy nemzet imádsága óvja őket minden csapástól.

BELFÖLD.

A magyarság érdekében.

Fontos rendeletet bocsátott ki *Apponyi* Albert gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter. A nemzetiséglakta falvakban ugyanis szétszórva magyar anyanyelvű iskolaköteles gyermekek is vannak és azok a nemzeti-segi felekezeti iskolákban vesztik magyarságukat. A miniszter most elrendelte, hogy ezen magyar gyermekek részére a felekezeti iskolákban is *tisztán magyar nyelvű előadásokat kell tartani.*

A lakásbérek.

Mint jó forrásból értesülünk, eddig 120 város és község kérte az 1908. évi költségvetési törvény alapján eszközölt osztályozás megváltoztatását. Már eddig is kitűnt, hogy több felszólalás teljesen jogos, sőt maga a miniszterelnök is meggyőződött arról, hogy több helyen egyes tisztviselők túlságos buzgalma folytán kerültek a miniszteriumba téves adatok. A vonatkozó kérvények együttes tárgyalás alá kerülnek s van kilátás rá, hogy több város és község magasabb lakbérosztályba fog soroztatni.

Miután azonban az 1909. évi költségvetés erre nézve fedezetet nem nyújt, tudunkkal a kormány egy akarja a kérdést megoldani, hogy a fedezet végett külön javaslattal fordul az országgyűléshez.

s ne vegyük elkopolt érzésnek a hazafiság irányát, hanem érezzük *minden* munkánkban és *minden* törekvésünkben. Ha a mindennapi élet apró kellemetlenségei esetleg szétzavarnak is, *legyen* a hazafiság mélyen átértett iránya az, ami mindnyájunkat egyesítsen. Akkor megállhatunk bátor homlokkal az új idők viharainak zugó és rontó erejével szemben.

Hanem úgy van az, hogy a hazafiság eszméjének tökéletes átérésére, egész lelki szervezetünkben való átívódására, a vérré válására nem elegendő a hazafiság szavának a hangoztatása. Erkölc is kell hozzá, erős erkölcs, mely a maga önkénytelen érzésével ragaszkodik a nemzet jó szokásaihoz. Hiszen maga az erkölcs sem egyéb, mint a hosszú kipróbálásokban jónak elismert életelvek megszokása. Aki az ilyen megszokásokat nem tudja követni, az az életét se tudja biztos uton vezetni. Aki a jó szokások helyett *külön csak magának* jobbakat, könnyebbeket, kényelmesebbeket keres, az csak beteges vágyakkal, ideges sovárgásokkal van tele, de nem élet-erővel. Hát az ilyen életerő nélküli ember hogy lehessen igazi hazafi; hogy tudja elvégezni a nemzet munkájából ráeső feladatot; hogy tudja megállani a helyét nehéz próbák idején? És ha mind több és több ilyen tehetetlen, vagyis az erkölcsöktől huzódó, gyöngye jellemű ember lesz egy nemzet társadalmában, vajjon akkor lehet-e abban a nemzetben *jövendők* építő nagy akarat és jöhet-e rá még *nagy idők* támadása. Igen, jöhet még egy nagy idő, de az szomorú lészen, mint ahogyan a régi magyar poéta is megmondotta, hogy a tiszta erkölcs megdőlésekor Róma is ledül és rabigába görbed. Világbirodalmak omlanak össze, s rabjai lesznek ép erkölcsű népek tisztább és erősebb kulturájának.

Ime, így vezet az erkölcstelenség hazafiatlanságra, s ezzel a nemzet végső pusztulására. Resz- kessen végig lelkiismeretünk e sötét távlat láttára!

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely márcz. 20

Háborura készen.

A mi csendes városunkban is végigömlött a háborus hangulatok hulláma. Szekerenként jönnek faluhelyekről a behívott tartalékosok és póttartalékosok. Egy-két asszony befárad velük együtt aggodalmas, buánykoltá arccal, hogy elbucsuzzék tőlük. Mindnyájuknak az a gondolata, hogy háboru lesz, bizonyosan az lesz, mert másképpen nem fordult volna fel így a világ.

S a háboru gondolatával mind türelmetlenebbül nyilatkozik meg a háboru *vágya* is. Ebben is Udvarhelyemegyből hangzott ki a legérdekesebb szó, hogy a székelymuzsnai lakosok szabadsapat alakítására ajánlottak. A Székelymuzsnán megütött hang szállt, hőmpölygött az ország hangulatában, míg az országgyűlésen is megcsendült a Szemere Miklós háborut kívánó interpellációjában.

Érdekes szimptoma ez nálunk, hogy a közszellem annyira kész egy nagyhatalmi ténykedésnek, Bosznia átkapcsolásának a védelmére. Nem tudjuk nyugodtan és közömbösen venni, hogy e tény miatt Szerbia fejlődik. Pedig mit nekünk Bosznia! Mi hasznot és mi előnyt hoz, hogy ezt a tartományt oda kötik az osztrák és magyar monarchia szervezetéhez?

Mégis megvan a háborus készségünk, akár milyen messze áll is tőlünk az a tartomány. Hát nem is ezért a tartományért lángol bennünk a harcra való buzgóság, hanem benső erőink keresnek alkalmat a kitörésre. Régóta kell visszafajtsunk sok-sok önértetet és büszkeséget minden közéleti kérdésben. Régóta látjuk, hogy minden életfordulónkban a kialkuvás, a félig való elintézés szelleme teszi tönkre a határozott kialakulásokat.

A közszellemnek fáj és kellemetlen ez a sok visszafajítás, s ennek az eruptivitása dolgozik még a székelymuzsnaiakban. Ha a magunk dolgát sehogyse tudjuk rendbe hozni, mutassuk meg, hogy mire vagyunk képesek Európa dolgának a rendbe hozásában! Mutassuk meg, hogy mennyi az őserő bennünk, amit megbecsülni nem tudnak s nem akarnak.

Ez, ez a keserves büszkeség tombol a mi háborus hangulatunkban.

*

A jó szomszéd keresése.

A háborus zajba mult héten benső szervezőséggel kapcsolódott bele a Romániával való gazdasági kiegyezés megtanácskozása. Wekerle és Darányi miniszterek a király előtt járván, előadták a magyar

gazdavitágnak e kérdésben való érdekeit, s aztán az osztrák kormánnyal való együttes tárgyaláson is megállapodtak ez érdekekre ható irányban. Eszerint Romániának hozzánk való behozatalára azokat a mezőgazdasági és nyers terményeket engednék, melyeket Szerbiának szántak kereskedelmi kedvezményekül. Viszont ez engedmények ellenében Románia megnyitná sorompóit a mi ipari termelésünk előtt, ami pedig a székely határszélek ipari készségének talpraállításában válhatik nagyjelentőségű változássá.

A székely ipar gyümölcsöző képességét éppen a Románia felé való elzáródásunk fojtotta vissza. De nemcsak visszafojtotta, hanem sok időre meg is bénította úgy, hogy ha most az elzáródás megszűnik is, azért ez hamarosan nem hozza meg a székely ipari termelés fellendülését. Az elzáródás ideje alatt Románia nagy mértékben törekedett arra, hogy a maga iparát kifejlessze. Tanítómestereket vitetett ki magához, favorizálta azokat pénzzel és bő munkaalakkal, s így egy új iparosnemzedéket nevelt föl, mely az ottani szükségleteket mind jobban el tudja látni.

A Romániával való új kereskedelmi szerződés tehát hiába nyit utat a hajdani székely indusztriának, mert ezen az uton — legalább egyelőre — nem a mi ipari erőnk fog érvényesülni. A míg Románia az elzáródás ideje alatt iparosnemzedéket nevelt magának, addig itt a Székelyföldön senkise törődött a piacz nélkül maradt ipari készség fenntartásával és országos jelentőségű nagyiparrá való fejlesztésével. Már pedig a Románia felé való új utnyítás csak ilyen nagyipari lendüléssel tudna a Székelyföld gazdasági érdekeire kedvezően hatni.

A hajdani székely indusztria helyett tehát idegen nagytőkék fognak az új uton érvényesülni. Mint ahogy az eddigi székely iparfejlesztés is abban kulminált, hogy cseh és német nagytökéket favorizáltak az idevaló telepedésben, s a székely kistörke önálló nekilendüléséhez még biztatást is csak fog között szűrve adtak. Példa rá a székelyudvarhelyi szövőgyár esete.

Mindazáltal a Románia felé való ipari elzáródás utját a késő jövő reményében üdvözölhetjük. Ha most hamarosan nem is fog hatni reánk kedvezőleg, de legalább fenntartja a jövődöbéli kedvező hatás lehetőségét. Ez is valami az eddigi kilátástalan helyzet-hez képest, s ha az új romániai szerződés ideje sokáig tart, az esetben a helyi ipari erőnkben is az önállóság, a versenyérvényesítés felébredhet, s szerencsés versenytársa lehet az idegyűjtött idegen tökékeknek.

Csak éppen a jó szomszédság sokáig tartson...

*

A magyar jó erkölcsök is lazulóban vannak, s idegen szellem könnyűvérűsége és posványosítása fertőzi meg mindjobban közéletünket. Hogy a legrikítóbbat említsem, ime divat lesz a vallásosság gunyolása. Pedig az egyes ember hangulatainak, tulvilági élete felfogásának megállapodott rendezettsége függ a vallásosságtól. Hitetlen ember a maga lelkével sincs tisztában, embertársát se tudja megbecsülni, s örökké éhes és örökké elégedetlen, mert nincs az égbe néző gondolata, mely nehéz próbák és küzködések idején őt megnyugtassa. Mégis divat az ilyen égbe néző gondolat csufolása, s a közvélemény legkérlelőbb irányítója, a tudomány és az irodalom kezdik terjeszteni az efféle divatot.

És van még egyéb divat is elegendő számmal. Emelkedett életnézetek helyett terjed a szemérmelenség könyvek öngőnében, eldicséért újságok lapjain, testi vágyakat ingerlő képekben kiforratlan ösztönöket felajzó írásokban. Iskolapad mellett ülő ifjakat belepnek úgy ezek a szennyek, hogy a szabadság bajnokaként üdvözlik a szenny szétszóróját. Vajjon az ilyen erkölcsileg megvakult nemzedék tud-e majd küzdeni az igazi szabadságért? Szomorú kérdés, mert tudjuk rá a szomorú feleletet!...

De nézzünk körül a társadalom mindennapi viszonyaiban is. Mindenütt látjuk a régi jó erkölcsök bomlásait. A társaságok életében emberszólás, hizelgés, hazugságok folytonossága uralkodik. Az emberbecsülő, tekintélyt tisztelő falu kezd kipurzogni, s látunk helyette durva száju és pálinkától büzlő tömegeket. A városok képén szintén elhalványodott az egyszerű élet sok szépsége és vonzása, s látunk helyette cifrázkodó ürességet és kasztoskodó uraskodásokat. S divat a hűtlenség a családi életben, divat a szülő és gyermek iránti szeretetlenség, divat a munkás és munkaadó közti ellenségeskedés, divat az üzleti család és rászédés, divat a mindenféle uzsora

és a pénz lelkiismeretlen gyümölcsöztetése; — szóval minden divat, ami az embert másik embertől elriasztani alkalmas. Hogyan képződjék akkor egységes társadalom, ha ilyen szétválasztó és erkölcs hiányában levő erők, ha ilyen, embert embertől elűző ragályok dülnek közöttünk? Hogyan egyesülhessünk a hazafiság gondolatában, ha egymást se tudjuk megbecsülni? Hiszen a hazát csak úgy lehet szeretni, ha egymást megbecsüljük, mert a haza mindnyájunknak az összessége! Csakhogy soha, de sohase tud ez összesség iránt igazi bensőséggel érezni az, ki a régi jó erkölcsökhöz való hűséget megbecsülni, megszokni, betartani nem tudja.

Vissza tehát a régi jó erkölcsökhöz! Ez vezet el minket az igaz hazafisághoz, s a nemzet életének tökéletes fejlesztéséhez. Szűrjük le ünnepnapi elmélyedéseinknek azt a tanuságát, hogy mi egyedülálló vagyunk a világban, s nekünk az élet utunkban tévednünk nem szabad, mert a körülálló idegen és ellenséges erők tévedésünket ránk nézve végzetessé teszik. Nekünk a magunk erőt mindenki másnál jobban föl kell serkentennünk, minden más nemzetnél szívósabb hazafiasággal kell küzdenünk, s így a magunk tiszta, szép és ősi erkölcsait mindenki másnál jobban kell féltennünk, ápolnunk és szeretnünk. Csak így maradunk meg magyaroknak időtlen időnkig. De így nemcsak megmaradunk, hanem ki is fejleszthetjük elhanyagolt szellemi erőnket olyan magaslatra, hol bámulva néz ránk az egész világ.

Vissza tehát a régi erkölcsökhöz, s vissza a hazafiság őszinte átéréséhez! Legyen vágyunk, legyen büszkeségünk, s legyen diadalmat hozó törekvésünk ez az életut, s tegyünk rá szent fogadást most is és minden ünnepnapunkon, hogy ezt az életutat soha-soha el ne hagyjuk!

Apró dolgok megnövése.

Érdekosen elhalkultak a magyar politikai életnek közelmúltban való nagy érdekességei: a fuzió, a bankkérdés, a pártok és pártcsoportok vetélykedései. És nem lehet mondani, hogy a háboru zaja terelte volna így el a közvélemény érdeklődését, mert sokkal apróbb dolgok a háboru zajából is ki tudtak nőni.

Itt van a darabont kormány megbélyegzésének az ügye, melyet a képviselőház most a napokban intézett el, de a magyar közvélemény hangulata már régen elintézett dolognak tekintett. És mégis új érdeklődés támadt az ügy körül, mint ahogy az álmosszerű ember felriad a kísértetjárásra. A darabontok kísértetjárása nemcsak gyászos emléket idézett föl, hanem a kísértetek merész dörömbölését is.

A dörömbölést pedig egy vaskos könyvvel való fenyegetőzésben viszik végbe, amelyik könyv megfogja irni a Lányi Bertalan fufangjával, hogy a darabontok voltak a század leghivebb magyarjai. Szó sincs róla, sok olvasója lesz ennek a könyvnek, ha megjelen. Mert sok lesz benne a pikantéria, ami a nemzeti küzdelem egyik-másik vezéralakját is árnyékkal érinti. Ilyesminek pedig, vagyis a gyanukeverésnek és piszokszórásnak hálás közönsége szokott lenni minálunk.

A darabontok azonban mégis rosszul számítanak, ha azt hiszik, hogy árnyéksínál könyvükért a nemzet nekik fog igazat adni. Száz Lányi Bertalan fufangja is kevés hozzá, hogy a darabontoskodást kedvező színen tüntesse föl. Legfellebb annyi eredménye lesz a könyvüknek, hogy egy pár vezérünkben való hitünket megrendítik, s keserű számításra kényszerítenek, vajjon hány emberünk van a közéletben, akihez szó nem férhet? Így lesz a darabontok kísértetjárása folytatása annak a kétségbeesésnek, melyet ők a nemzek feletti hatalmaskodásuk idején okoztak.

Ilyen keserves áron azonban csak akkor a lelkiállapothoz jutunk, hogy a darabontvilágot még jobban gyűlöljük. És ez a gyűlölet minden vád alá helyezésnél, s a diplomatikus szavakkal való minden megbélyegzésnél súlyosabb kriptaföldelészen a darabontkísértetek fölött.

Az ő apró egyéniségeik emlékeibe idézése ezekért a súlyos következményekért nőtt fel olyan nagy-érdekű dologgá.

*

A sértett hiúság hangja.

Marosvásárhely egyik lapja, a „Vásárhelyi Napló“ végtelen epés, meg gunyoros hangon ír a székelyek aranykönyvének az eszméjéről. Először is lekicsinyli a gondolatot azzal, hogy erre már Marosvásárhelyen is gondoltak. Aztán elcsufolódik a helyi székely társaság elnökével, hogy a „székely főváros“ eszméjét „magáénak“ kisajátította. Végül agyonbunkozza az egész ügyet azzal az odavetéssel, hogy mit erőlködünk mi székelyekül, mikor az oláhok az Albinával és hasonló pénzintézetekkel már megszerették Erdély igazi aranykönyveit, a telekkönyveket.

Jól tudjuk, hogy mennyi igaztalan kicsinyeskedés van ebben a förmedvényben. Jól tudjuk, hogy a helyi székelytársaság az aranykönyv ügyét nem saját eszméjéért, hanem a nyári székely kongresszus megbízásából hozta napirendre. Azt is jól tudjuk, hogy akármennyit is gondoltak Marosvásárhelyen erre az eszmére, azért azzal elfogadható, hallható és kifejezett formában elő nem állottak, de még egy szóval se említették soha. Sőt amikor ezt az eszmét a nyáron egy *Miskolczon* (tehát nem Marosvásárhelyen) lakó székely fölvetette, akkor is a marosvásárhelyieknek nem volt hozzá egy jó szavuk se, hanem kedvetlen fölületességgel tölték a székelyudvarhelyiek munkája közé.

De hogy most az ügyet itt munkába vették, s valami formát adtak neki, most hangzik a marosvásárhelyi hiúság, hogy ennek az érdeme őt illeti. Jó no, azt se bánjuk! Legyen az eszme akárkié, mi azért szeretjük, s nem emelünk bunkót reá. Ámde ez a bunkóemelés nem illik annak se a kezébe, aki saját szülöttjének vitatja a bunkózkodó eszmét. A marosvásárhelyi lap pedig ilyesmit tesz, csak hogy az aranykönyv székhelye ne legyen Székelyudvarhely, a régi anyaváros, legyen.

Ezért van, ezért az a kicsinyeskedő gunyolódás. Hinc illae lacrimae!...

De szeretettel kérjük a „székely főváros“ jelzőjével hiúsodó marosvásárhelyieket mi, a régi „székely anyaváros“ székelyei, hogy ne dobja bele hiúsága sértődését mindjárt a jó ügy kezdetébe. Ne

kezdjen vetélkedést az aranykönyv székhelye végett, mikor még nincs sehol az aranykönyv. Majd elérkezik a vetélkedés, meg a hiúsodás ideje akkor is, mikor az aranykönyv olyan nemzeti alapot gyűjthet, mely a versenyt fel tudja venni a nemzetiségi pénzintézetekkel is Erdély telekkönyveit. Akkor vitassa majd Marosvásárhely, hogy ezért a nagy eredményért ő fáradozott legtöbbet, s mutassa is a világ elé, hogy csakugyan az ő fáradsága volt a legnagyobb.

Akkor, de csak akkor majd beszélhetünk róla, hogy a régi székely fővárosban legyen-e, vagy az újban a mi aranykönyvünk...

A törvényszék építkezési ügye.**A közig. bizottság felirata.**

Székelyudvarhely, márcz. 19.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága egyik korábbi ülésében elhatározta, miszerint a törvényszék ujraépítéséért felír az igazságügyi kormányhoz. A viszonyokat megvilágító egész felirat így szól:

Bizottságunk a székelyudvarhelyi törvényszék és fogház épületeinek mostani elhelyezését és állapotát fontolóra vevén, aggodalommal megállapította, hogy ezek az épületek rendeltetésüknek igen kevésbé tudnak megfelelni. Éppen olyan aggodalommal láttuk azonban azt a körülményt is, hogy a törvényszék új és megfelelőbb elhelyezésének kérdése még mindig halasztást szenved, s az 1908. évi állami költségvetésben sincs erre a célra semmi födözet fölvéve. Ez aggodalmunkból folyólag elhatároztuk, hogy a kérdés végleges megoldását a nagyméltóságú miniszter ur sürgős gondjaiba ajánljuk, s jelen feliratunk utján kimutassuk az ügy további halogatásának a közérdekre ható károságát.

A törvényszék, járásbíró és fogház elhelyezése jelenleg 600 négyszögölnyi területen s három épületben történik, melyek közül az egyiket utca választja el a főépülettől, a másik pedig szomszédságában van ugyan a főépületnek, de csak külön utcái bejárón lehet abba is bejutni. Mind a két melléképület azonkívül annyira rozoga és dűledező állapotban van, hogy közveszélyesség okából rég megérett a lebontásra. És a főépület maga is romlásnak indult, mennyezetének fagerendái teljesen elkorhadtak, bedüléssel fenyegetnek. Ekként tehát az épületek korhadtsága semmiképpen sem alkalmas arra, hogy ott a hivatalnoki kar és a jogkereső közönség kellő biztonságban érezhesse magát.

De ettől eltekintve, az épületek beosztása is annyira alkalmatlan és célszerűtlen, hogy ez a körülmény is ráutal az új elhelyezés sürgős szükségességére. A melléképületeknek nincs semmi udvara, s éppugy alig van udvara a főépületnek is, hová pedig a fogház is be van ékelve, s börtönügyi szempontból is a tágas udvarra szükség volna. A melléképületek rozoga, szűk és rossz levegőjű szobáskái-ban van a járásbíró és telekkönyvi hivatal egy része, valamint a vizsgáló bíró hivatalos helyisége. Ugyanazon hivatali ágak között is tehát az érintkezés csak utcán keresztül történhetik, ami az ügyek intézésének bizonyára nincs könnyebbségére. A főépület szobái is hasonlatosképpen szűkek, sötétek és rosszlevegőjűek. Ez utóbbi állapotnak különösen az az oka, hogy az árnyékszék éppen az épület közepén éktelenkedik; szembeállóbb és előkelőbb helyen áll, mint maga a főtárgyalási terem.

A helyiségek szervei hibáján kívül még nagyobb baj, hogy e helyiségek száma is elégtelen. A fogházban emiatt nem lehet alkalmazni az elkülönítés módszerét, s konok bűnösökkel egy czellába jutnak az ifju vétkesek, kiken az elkülönítő módszer alaposan javíthatna. A helyiségek elégtelensége miatt az irattárak tulsufoltsága is beáll, ez pedig egyrészt a kezelés kétszeres nehézségét okozza, másrészt az iratok megőrzésének biztonságát is súlyosan veszélyezteti. Végül a helyiségek számának elégtelensége miatt a jogkereső közönségnek sincs várakozó helye, s még a szűk udvarok sem lévén elegendők, a közönség az utcára szorul, míg ügyének tárgyalására bejuthat.

Nagyjából felsorolva, ilyen panaszos állapotban van most a törvényszék, s a vele kapcsolatos hivatalok elhelyezése. Nem lehet ezen segíteni a mostani épületek alapos átjavításával se, mert ez az átjavítás a meglévő területen nagyobb udvart, tágabb és több helyiséget nem tud teremteni. A meglévő területen túl pedig terjeszkedni nem lehet, mert ez a terület teljesen körül van építve.

Tudomásunk szerint Székelyudvarhely város

közönsége a város legfejlesztetlenebb területén egy holdnyi helyet ajánlott fel a törvényszék céljaira, s még 80 ezer koronával a mostani épületek átvételére is hajlandóak ígérkezett. Mivel az illető felajánlott területen egy ölnyi helynek a jelenlegi forgalmi értéke minimálisan 30 koronára tehető, így a terület értékét 48 ezer koronára becsülhetjük, s a város összes ajánlatának értékét 128 ezer koronában lehet felszámítanunk. Ennyi érték megajánlása véleményünk szerint tökéletesen elegendő, s ha az állam Székelyudvarhely speciális szegénységére méltánylással nincs, akkor is, általában is a felajánlott érték éppen megfelelő ellenérték a rozoga és fejlesztésre semmiképpen sem alkalmas jelenlegi törvényszéki épületekért.

Az államkormány azonban ezzel az ellenértékkel nem elégszik meg, s még több készpénzbeli ajánlatot kíván. Lehet, hogy Székelyudvarhely közönsége még több ajánlatra is hajlandó lesz, de ezt már a város ereje végső megfeszítésének tekinthetjük, ha csak pár ezer koronával lesz is több az előbbi ajánlatnál. És ha a város e végső erőfeszítésre is kész, ezt a közérdek szeretetének olyan figyelemre méltó jeléül tekinthetjük, amivel az állam más városoknál is csak kivételesen találkozhatik.

Mert annyi bizonyos, hogy az igazságszolgáltatás érdeke nem lehet helyi érdek, hanem elsőrangú állami érdek. Ha tehát ez érdek olyan bajokkal és fogyatékosságokkal kell, hogy megküzdjön, aminőkkel itt küzdök a törvényszéki épületek tarthatatlansága miatt: akkor ezeken a bajokon nemcsak elsősorban, de kizárólag az államnak kellene segítenie. Székelyudvarhely közönsége joggal helyezkedhetne erre a merev álláspontra, mert ha törvényszékét esetleg elvennék is tőle, azért az ideirányuló jogkeresés forgalma éppen nem csökkenne, s igazságszolgáltatási szempontból továbbra is központnak kellene maradnia. Az igazságszolgáltatás állami érdeke megkivánná akkor is a nagyobb hatáskörű, s a törvényszékek hivatali személyzetével egyenlő járásbírószéket, s így ugyanazán építkezés költségeit is, mely most a törvényszék részére szükségessé vált. Székelyudvarhely város közönsége tehát a maga érdeke szempontjából teljes közömbösséggel zárkozhatna el annak elmozdításától, amit az igazságszolgáltatás állami érdeke követel.

A város közönsége azonban ezt nem teszi, hanem megfelelő ajánlatokkal igyekszik megkönyviteni az állam feladatát abban a tekintetben, hogy az igazságszolgáltatás ügye itt megfelelő és kényelmes otthont kapjon a mostani dűledező és egészségtelen lakása helyett. Ezt az önkéntes jóakaratot csak méltányolni és elfogadni kellene. Mert egy új építkezésnek ilyen módon való további halogatása még a tekintetben is súlyosbitja a felelősséget, hogy a mostani épületek rozottsága és alkalmatlansága bármely pillanatban kiszolgáltatja a közönséget a beomlás veszélyének. Szóval a mostani állapot fenntartása nemcsak az igazságszolgáltatás, de a közbiztonság érdekében is helyrehozhatatlan károkat okozhat.

Ismételten kérjük tehát a nagyméltóságú miniszter urat, hogy a székelyudvarhelyi törvényszék új elhelyezésének ügyét lehetőleg sürgősen megoldásra juttatni méltóztassék.

HIREK.

Székelyudvarhely, márcz. 21.

Háborus mozgalmak nálunk.

A diplomáciai pourparlékat addig huzták-vonták, amíg a háboru láza teljesen elfogta a közönséget. A közönség egyébről sem akar hallani, tudni, s ezt különösen mi itt a szerkesztőségben észlelhetjük leginkább, a hol egyik kérdezősködés a másikat követi.

— Mi hir Pestről? Lőnek-e már?

A válasz igen természetesen nem lehet kielégítő akkor, amidőn magáról Budapestről is kérdésekkel fordultak e héten hozzánk.

— Mi hir oda lent? Mozgósítás van? Plakát van-e?

S ha megfordítottuk a kérdést, akkor a válasz ugy hangzott:

— Mi sem tudunk többet!...

Szóval a háborus előkészületeket homály fedi, mely átláthatatlan felhőzet gyanánt ránehezedett az eseményekre, s megfekszi a kedélyeket is. Künn a falvakban, hol máskor így tavasz kezdetével, termé-

szetébredésével lázas munka indul meg, rendbehozzák a szekeret, jármakot, — a munka szünetel. A falu népe meg van habonázva, ujságot vásárol, politizál, a korcsmában tölti idejét és lázas szenvedéllyel tárgyalja a háborus eseményeket. A muzsnaiak már önkéntes századot alakítottak, s a példa erősen ragadónak ígérkezik.

És ez a rendkívüli izgalom nem is nélkülözi az alapot. E héten, kedden, érkezett egy távirat az alispánhoz, melyben bizonyos számú póttartalékos azonnali behívását elrendelik. A távirat délelőtt érkezett, s imé délután már 1800 embernek a behívója ki volt állítva, sőt mit több egy része még az nap kézbesítve is lett. Erre vonatkozólag intéztek kérdést hozánk Budapestről, s mi annak alapján tudakozódtunk is a hadkiegészítő parancsnokságnál, hol a legnagyobb készséggel adták meg a választ, mely annyiban foglalkozhat össze, hogy csupán egy kis csapatlétszám fel-emelés érdekében adtak ki a meghívók. Ezt aztán egész váratlanul másnap hivatalosan czáfolták meg, amennyiben a márcz. 15-iki legfelsőbb elhatározás szerint a Bosznia és Hercegovinában levő csapatok állománya *hadilétszámra* emeltetett fel. Tehát a kis kiegészítés hadilétszám kiegészítés lett, s ehhez kellett csak Udvarhelymegyéből ujabban 1800 székely.

A behívók alapján székelyeink mozgalmassá tették egész héten át a várost. Székéren, vonattal egymásután érkeztek be a városba, s megható jelenetek ragadták meg a járó-kelők figyelmét. Kisirt szemü menyecskék, síró édes anyák, gondterhelt özvegy székelyek lepték el az utcákat, miközben folyt a bevonultak elszállásolása, ami, sajnos, nem ment simán. Hadba induló derék embereket bizony némely helyen idegen szemmel fogadták, ellenséggé bántak el velük. Nem is állhatta meg egy altiszt, hogy a beszállásolás ellen tiltakozó jómódu polgáraszonynak oda ne mondja.

— Csak szőgyelje magát. Hiszen ez az ember nem oláh. Meg osztán háboruba is megyen. Magáért is küzdeni fog...!

És mennyire igazat mondott az a káplár. Bámulatos és elítélendő az az ellenszenv, melylyel a derék embereket itt-ott fogadják. A legnagyobb indignációval adnak helyet arra az egy pár napra is, amíg a behívottakat mind katonáknak bújtatják, hogy aztán így teljesen felszerelve levigyék őket harcolni az annexióért, melyet egy fél évvel korábban még okkupációnak hivatnak.

Pénteken este külön vonat érkezett fel Székelyudvarhelyre, melynek hire csakhamar elterjedt a városban, a fantáziának széles tért nyitva. Erre vonatkozólag azt az értesülést nyertük, hogy az tisztán anyag kocsikat hozott fel, mivel a rendes személyvonattal, a nagy forgalom következtében, nem lehetett ide szállítani. Katonai külön vonat tekintetében intézkedés még nem történt, minthogy azt sem tudják még illetékesek sem, hogy a most bevonuló légiósokat melyik nap viszik le. A melyik nap az indulásra megjön a parancs, ugyanaz nap a hadvezetőség külön vonatot is állít elő.

Szóval semmi sem bizonyos, csak az, hogy a most bevonultakat leviszik. Hogy aztán lesz-e rájuk szükség, az a holnap titka. Adja Isten, hogy ne legyen.

A borviz kartellről.

— Az erdélyi képviselőkhöz. —

Közel kéthónapos multra tekint vissza a sajtó az erdélyrészi borvizek érdekében folytatott harczában.

Közel két hónap óta tart a sajtó kapacitációja a nagy közönség érdekében, a borviz kartell ellen.

Ha tényleges eredményekre nem is tekinthet vissza, ha a jogos és méltányos panaszhangok nem is találtak meghallgatásra, ha a borviz kartell nem is lehet félúton megállítani, ha a részvénytársaságot nem is sikerült humanus engedményekre bírni: a sajtó nemes küzdelmét mégis fényes erkölcsi siker koronázta.

A sajtó célirányos fáradozatlan munkálkodása révén ébredt öntudatra a nagy közönség; a sajtó tárta fel igazvalójában a kartell ügyét; a sajtó propagálására mondták ki egyes városok a bojkottot; a sajtó tette és teszi népszerűtlenné azt a komplottot, amely tulipánt tüzött a mellére, fringiót kötött az oldalára s így csalfa nemzeti diszben indult meghódítani a világot, a gyógybórvizre szorult beteg emberek erőtlenedett testén keresztül.

Ha volt valaha az egymás testén keresztül-kasul, megélhetésért tülekedő kufár világban érdekcsoport, kereskedelmi társulás, amely irányzatáért, céljaiért a nagy közönség megvetését kérdelemelte:

ugy az elsősorban a szomorú nevezetességre vergődött borviz kartell lehet.

Az élelmes kereskedelem az orvosi tudomány utmutatása mellett kikereste az üdítő és gyógyító határu borvizeket s forgalomba hozva azokat, a távolabbi vidék lakói részére is beszerezhetővé tette a gyógyforrások kincseit.

Most egyszerre, amikor sem a természet nem volt mostohább, mert bővében folyt szakadatlanul éjjel-nappal a természet titokzatos kincse; amikor a szociális viszonyok sem rosszabbodtak; amikor a fogyasztás megsokszorozódott s a közlekedési viszonyok kedvezőek lettek; a mikor csak egyetlen egynek helyzete súlyosbodott, — a nagy fogyasztó közönségnek, a mindenféle uszora által agyon sanyargatott fogyasztó-közönségnek helyzete: akkor egy részvénytársaság verődik össze s a nagy fogyasztó közönségnek vállaira gyógybórviz adóban egy 100–200 percentes terhet rak rá.

Váratlanul, télviz idején, előre jól megfontolt terv szerint.

Az erdélyrészi országgyűlési képviselők legjobban ismerik a sajtó és a nagyfogyasztó közönség felháborodásának jogos és igaz voltát. Legtöbben benne születtek s akiket a népszerűtelt tett érdekeltté, azok is mind a legapróbb részletekig ismerik a fennforgó viszonyokat és körülményeket.

Az a sajtó lavina, mely a nagy fogyasztó közönség érdekének védelméért a kartellre rázudult nemfejezte be missióját, munkájában félúton meg sem állhat, mert teljes a bizodalma, hogy a törvényhozás tagjai is sorompóba lépnek, felveszik a küzdelmet s megmentik a nagyközönséget a kizsákmányolástól. Ha más nem, a közegészségügy védelme s a szenvedő emberiség bajainak enyhítése kell, hogy buzdítója legyen mindazoknak, akik a kartell igazságtalan működését megtörni akarják.

Tíz esztendő éppen elég lesz arra, hogy a kartell tagjai bőséges jövedelmükkel félrevonuljanak. Tíz évig lenne a nagyközönség kiszolgáltatva az ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. lelketlen manipulációjának.

A közvélemény teljes bizalommal várja, hogy az erdély részi képviselők, akik már kerületük szerint is érdekelve vannak, hatáskörükben erélyesen szálljanak sikra a borvizkartell ellen, az ellen a kartell ellen, amely az egyes kerületek lakosait egyenkint és összességükben napi kiadásaikat illetőleg ép úgy érzékenyen érinti, mint az egyetemes nagy fogyasztó közönséget.

A fogyasztó közönség nem tud azzal válaszolni a részvénytársaságnak, hogy tartózkodik a kartellben levő gyógybórvizek fogyasztásától, mert a fogyasztók 50 százaléknál mindennapi életszükségletet jelent az ásványviz.

A vendéglősök, kávéosok és szállodások rászoktathatják közönségüket egy új ásványviz, vagy éppen szikviz fogyasztására, de a szükséglet az egyetemes nagy fogyasztó közönségnél fenn fog maradni.

Ennek a nagy fogyasztó közönségnek érdekében szólalt meg a sajtó s még ha ismétlésekbe bocsátkozik is, fog megszólalni ezután is s ennek a nagy fogyasztó közönségnek jogos védelme érdekében kérjük a népképviselők pártfogását.

Nem merjük elhinni, hogy igaz legyen az, hogy a kartell háta mögött magas politikai tényezők is szerepelnek, de ha a közönség védelmét szorgosan teljesítve nem látjuk, úgy hitelt kell adnunk a lapangó híreknek, amely lappangó hir mindent fényesen fog igazolni.

Márczius 15. A nagy nap évfordulóját Székelyudvarhely város közönsége méltó lelkesedéssel ünnepelte meg. Valamennyi iskolában ünnepélyt tartottak, a hol beszédekben és szavalatokban méltatták a nap jelentőségét. Délután a Budapest-szálló nagytermében a Székely Dalegylet tartotta ünnepélyét óriási közönség részvételével. Petőfi nemzeti dalát Péter Géza ref. s. lelkész szavalta. Ünnepi beszédet Dr. Paál Árpád főjegyző mondott. A tartalmas, tanúságos beszédet lapunk másik helyén hozzuk. Végül Dózsa Sarolta szavalt, óriási tetszés mellett. Az egyes számok közt a Dalegylet énekelt. A kereskedők és kereskedő ifjak Otthona este tartotta ünnepélyét. Az ünnepi szónok itt Burger Arthur főgimn. tanár volt. A vidéken is mindenfelé megünnepelték márczius 15-ikét. Így a homoródalmási ifjusági egyesület a község háza nagytermében Péterfy Tary Irén, Péterfy Áron és Rákossy Bálint

tanítók vezetése alatt egy 15 pontból álló műsoros ünnepélyt rendezett. A nagyszámú közönség mindvégig élvezettel hallgatta a szereplők lángoló lelkesültséggel tartott előadásait. — Megható szép ünnepély keretében ülte meg márczius 15-ikét Fiafalva községben a lakosság. Az ünnepély a ref. és unit. egyházközség közös templomában folyt le. Az ünnepi ima után Kozma Miklós áll. isk. tanító tartott tartalmas ünnepi beszédet; majd a tanuló ifjuság énekelt több hazafias éneket és szavalt több hazafias költeményt.

Tanári kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balázs Sándor székelyudvarhelyi állami főreáliskolai h. tanárt eddigi állomása helyén, Szabó Dezső nagyváradi áll. főreáliskolai h. tanárt a székelyudvarhelyi állami főreáliskolához rendes tanárok kinevezte.

Iskolalátogatás. Gyöngyösi István a segésvári áll. polg. leányiskola igazgatója, a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából, a helybeli polg. leányiskolánál f. hó 17-ikén iskolalátogatást teljesített.

Sajtóhiba. A sajtóhiba mindenképpen borzasztó, de akkor a legnagyobb mértékben, midőn egy vagy két betű felcserélésével nemcsak az illető szó, hanem az egész mondat értelme kifordul a maga valóságából. Így jártunk mi a múlt vasárnapi vezércikkünkkel. Ugyanis a negyedik hasáb első kikezdeke második mondatában a szedő „miszterium“ helyett saját szakállára „miniszteriumot“ szedett, amivel igen természetesen aztán nemcsak a mondat értelmét változtatta meg, de valami egyébről is bizonyosságot tett. A kérdéses mondat tehát így volt olvasandó: A társadalomban levő emberi gyarlóságok s bűnök, kivált az iszonyu gyűlölet s az ördögi káröröm be lopóznak a sajtóba s kész van a „miszterium“. — Ez t. i. hivatkozás egy elmondott beszédre.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet ez évadban utolsó fillérestélyét 24-ikén, szerdán tartja meg. Az estélyre a következő szép programot állították össze: Nyitány a zenekar által. Szavalt: Zipser László I. o. reálisk. t. Énekel: Pál János főreálisk. tanár. Főolvas: Biró István tanár. Monologot ad elő Lángi Ibolyka. Quartett: Dunst Sándor, Dunst László, Volensky és Zerbos főreálisk. tanulók által. Szavalt Gaál Alajos VIII. gimnáziumi tan. Az estélyt Biró Istvánné, Dr. Solymossy Lajosné és Dobó Zoltán rendezik.

A kath. főgimnázium husvéti szentgyakorlatát a következő napirenddel tartja meg. *Márczius 22. és 23.* D. e. 1/2 órákor szent mise, utána első szent beszéd; d. e. 10 1/2 órákor második szent beszéd; d. u. 2 1/2 órákor harmadik szent beszéd; d. u. 5 órákor negyedik szent beszéd; lorettói litania, áldás. *Márczius 24.* Délelőtt úgy, mint az előző napokon. D. u. 1/2 3 órákor szent beszéd, előkészület a szent gyónásra. 3 órától estig szent gyónás. *Márczius 25.* D. e. 1/2 órákor rövid szent beszéd. D. e. 8 órákor szent mise, közös szent áldozás, bucsuimák. „Te Deum laudamus“.

Búcsuzás. Felkértünk a következő sorok közlésére. Állásomnak váratlan gyors elfoglalása miatt, ez uton vagyok oly bátor nagybecsült vevőimtől, barátaitól és összes ösmerőseimtől elbúcsuzni és kérem a czégre helyezett bizalmat továbbra is fenntartani sziveskedjenek. Maradok őszinte baráti tisztelettel Haáb Márton.

József és Sándor. Márcziusban két nevezetes névnap van: a József és Sándor nevenapja. Mivel pedig statisztikai adatok szerint a magyar háza állampolgárainak körülbelül egytizedrésze ezt a két szép nevet viseli, ősidőktől fogva márczius havába estek a legvidámabb névnapok. A téli névnapok is hangosak és vidámak és népesek szoktak lenni, de a József és Sándor napok mindenkor tul-tettek azokon. A márcziusi névnapokon versenyt rendeznek az emberek, a télnek, hogy szerencsésen el-mulst s a tavasznak mely mindenkinek ígér valamit. A zártfalak között való vígadás utolsó alkalmi ezek, utolsó fellobbanásai a farsangi kedvnek, mely ha a bójtbe át csap is, József és Sándor napján tul nem igen tozódik tovább. Statisztikai adatok bizonyítják tudniillik, hogy daczára a zöldbeli mulatságoknak és a nyári hőségnek, áprilistól márczius végéig 15 százalékkal kevesebb bor szokott elfogyai, mint októbertől márczius végéig. Mióta ez az adat köztudomásra jutott, a márcziusi névnapok alkalmát természetesen még jobban kiaknazzák az emberek. Ez az oka, hogy József és Sándor napjánál vidámabb dátum nem igen van az évben. A régi vers is ezt tartja: A kit roszkedvűnek talál József napja. — Az jó kedvből részét másnak kikaphatja, — De ha fel nem indit sem József, sem Sándor, — Követ köss nyakadba, boldogtalan vándor.

IPAR ÉS KÖZGAZDASÁG.

A magyar társadalomhoz!

— A keresk. és iparkamara kérelme. —

A Moderne Kunst és Magyarország. Jelentettük, hogy a Moderne Kunst egyik közelebbi számát teljesen Magyarországnak szenteli. Erre vonatkozólag most a következők közlésére kértek föl. Nyolczvanhárom oldalra terjed a hatóságok közleménye a Moderne Kunst Magyarországról szóló különleges számában. Magánüzemekről és vállalatokról is tömegesen érkeztek bejelentések és a szám nagy méretei szükségessé tették, hogy megjelenését május hó 19-ére halasszuk. Még mindig van tehát ideje, hogy vállalatának képekkel ellátott ismertetését közzé tegye. Ilyen *ismertetéseket*, a melyek szakmák szerint csoportosítva fognak megjelenni, márczius hó 31-ig fogadhatunk el. A *hirdetések* megrendelésének végső határideje április hó 15-ike. (Budapest, VI. Ó-utca 12.)

Az ásványvíz-kartell rejtelmeiből. Az Ásványvízkiviteli részvénytársaság, mely az ásványvizek kartellirozásával, azok árát itt a Székelyföldön is 100—200 perczenttel megdrágította, különös módon akarja a sajtót elhallgattatni. Azon lapokhoz ugyanis, amelyeknek hirdetést adott fel, a kartell ellen netalán bevezetett támadások tekintetében egyik fővárosi iroda által a következő levélkét intéztette.

Némely erdélyi lapban sajnálattal látom, hogy daczára a nagy hirdetési megbízásnak, mégis támadják az Ásványvízforgalmi r.-t.-ot. Lehetetlen állapot az kérem, hogy a hirdetési részben a cég ajánlása jelenik meg, míg a szerkesztői részben támadják. Nekünk érdekünk a hirdető céget védeni, tehát a magam nevében is kérem, sziveskedjenek intézkedni, hogy a szerkesztői részben ne jelenjen meg a vállalatot sértő támadások, különben kénytelen volnék ezt a szép, nagy, állandó hirdetést beszüntetni. Sajnos, nincs oly sok hirdetőnk, hogy azt a néhányat is elriasszuk! Ujból kérem tehát azokat a lapokat, akiket illet, a fennebb mondottakat megszüntetni, s minden összeütközést úgy a céggel, mint velem elkerülni.

Hogy a levélnek eredménye volt, arról a közönség egyes lapokból bizonyára már meggyőződést szerzett.

Községi husvizsgálók kiképzése. Két éven belül minden község részére a husvizsgálók kiképzendők. A földmivelésügyi miniszternek f. hó 3-án kelt rendelete értelmében a laikusok részére tartandó husvizsgáló tanfolyamok a brassói, fogarasi és a gyulafehérvári közbizományok is folyó évi márczius hó 1-től megkezdhetők. Ezen tanfolyamokra jelentkezni lehet: Brassóban *Suru Sándor* vágóhídi igazgató, Fogarásban *Patak Manó* járási m. kir. állatorvos, Gyulafehérváron *Vajda Lajos* városi m. kir. állatorvosoknál. Jelentkezés alkalmával a husvizsgáló tárgyában a földmivelésügyi miniszter által mult évben 54300. szám alatt kiadott rendelet 27. §-ának a, b, d, és e, pontjában előírt kellékek fennforgása igazolandó.

A székelyföldi pénzintézeti tisztviselők egyesülete ma délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését Marosvásárhelyt a város új székháza dísztermében.

Halálozás. Zilahy *Kiss Kálmán* életének 65 ik évében f. hó 17-ikén elhunyt Alsósófalván. A megboldogultban Dr. *Majthényi Miklós* árvaszéki ülnök apását gyászolja.

Nyilvános elszámolás. A következő sorok közlésére kértek föl. A helybeli Oltáregylet által rendezendő kiállítás fedezésére özv. *Tamási Péterné* és *Lukácsffy Teréz* ivén még következők adakoztak: *Florián Bogdán* 10 kor., *Dragomán Domokosné* 10 kor., *Özv. Virág Józsefné* 10 kor., *Florián Kristófné* 5 kor., *Szentpétery Gergelyné* 5 kor., *Gál Imréné* 3 kor., *Virág Marika* 3 kor., *Id. Kovács Dénes* 2 kor., *Ifj. Kovács Dénes* 1 kor., *Lengyel Erzsébet* 1 kor. Összesen 50 kor.

Csizmadiaszabászati tanfolya bezárása. A megyeház egyik földszinti termében az egy hónapot át tartott és sikerült szabászati tanfolyamon résztvevő hallgatóknak nyilvános vizsgálata, ma vasárnap d. u. 3 órakor meg fog tartatni. A vizsgát *Hegedüs Ferenc* okl. szabástanító fogja vezetni. Érdeklődőket szivesen lát a vizsgán a rendezőség.

x **Budapest a kávéházak városa.** Alig van a világnak városa, mely oly sok nagyarányú és fényes kávéházzal dicsekedhetne, mint fővárosunk. Múltán mondják tehát a magyar fővárost a kávéházak városának; minden eddigi helyiséget fölmúl azonban azon hatalmas nagyarányú kávéház, melyet *Salzer* a fővárosban egyik legrégibb és legjobb nevű kávéháza nyitott meg a napokban. Szemben a Lánchíddal a Gresham palotában „Gresham Venczia Gresham” czím alatt nyitottak meg, a csodás fényű helyiségek, melyek múltán mondhatók a főváros legkiválóbb látványosságának. Keleti kényelem és nyugati fény, meg izlés teszik otthonossá a gyönyörű kávéházat és a fővárosban megforduló idegennek kelemes tartózkodást és fel ejthetetlen látványt nyújtanak. Megemlítendő még, hogy ezen kávéház a fajparosok és fakereskedők országos egyesületének gyülekező helye.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara mintegy kétezer székely fiut nevelt föl az iparban. Egy új generációt, mely most egy jól irányított közgazdasági átalakulásnál döntő tényezőként jelentkezhetik. A hazai társadalom felejtethetetlen lelkesedése mellett tizenöt év előtt indult meg ez az akció. A kormány adta az impulzust. Elsőnek az akkor létesített ipari szakiskolákban, majd az állami gyárakban nyertek a székely fiuk elhelyezést. Követte ezt a magánipari műhelyekbe való tömeges támogatását nyújtotta ennek az akciónak s azokat a gyermekkaravánokat, melyek a messzi Székelyföldről megjelentek, hogy ipart tanuljanak, nemzeti érzésben és műveltségben fejlődjenek, rokonfai szeretettel karolta föl. A székely gyermek otthonra, apa helyett apára; anya helyett anyára talált a testvér magyar népül.

Szomorú állapotok voltak akkor a Székelyföldön. A Romániával kedvezőtlenül alakult vámviszony következtében nagy volt az iparos és munkás kivándorlás. A gyermekeket is Romániába vitték inaszkodni. A székely iparos sorsa a szegénység, mentesége a vándorbot volt, ami riasztólag hatott a közvéleményre. Ez a vérvetés és nyomában helyi közgazdasági élet hanyatlása végzetes veszedelemmel fenyegetett. Az idegen a jövő-menő székelyekben, munkást, kocsist, szolgáltót, csupa alárendelt existenciát látott és nem becsülte. Az erdélyrészi nemzetiségek vérszemre kaptak, szervezkedtek és gazdasági téren a harcot fölvtették.

Sietve kellett tehát a mentés munkáját elkezdni és eredményre juttatni. A veszteséget új iparos generáció nevelésével kellett pótolni. Hála a Gondviselésnek, hogy ezt minden igaz magyar megértette és diadalra segítette.

Kitartó munkánknak eredményei vannak. A gyermekek ifjúvá nőttek s egy részük immár a férfikorba is kezd átlépni. Ezzel elérkeztünk a döntő feladathoz is, amikor végzett munkánk teljessége végett ezeket az ifjakat le is kell telepíteni. Hazaifiai és becsületbeli kötelessége most a vezető tényezőknél, hogy ezt az új nevelésű generációt állandósítsa a Székelyföldön és az erdélyi részek mindazon pontján, ahol a magyar iparos intelligenciát s a magyar közgazdaság produktív erejét dokumentálni szükséges.

Ehez kérjük a magyar társadalom erkölcsi és anyagi támogatását. A kamara már tíz év előtt gondolt arra, hogy bekövetkező időben vállalnia kell azt a súlyos feladatot is, hogy a letelepedő székely ifjakat az önállóság kezdetében irányítania és szükségszerint segélyeznie is kell. Székely alapot gyűjtött is e célra, a kormány is jó példával jár elől, mert tavalytól kezdve évenként tíz minta-műhely adományozásával tíz székely ifju letelepedését már biztosítja. A korszakos feladat végrehajtására azonban a támogatásnak ez a mérve még nem elégséges. Aggodalom áll fenn ugyanis a tekintetben, hogy a java a székely iparos ifjuságnak máshol, esetleg kedvezőbb talajon találja meg boldogulása feltételeit s a mi másfélévtizedes fáradozásunk és hozott áldozataink csak részleges eredményhez juttatnak.

Ezek a kivételes állapotok teszik szükségessé egy olyan nemzeti alapteremtését, amelyhez mindannyiszor nyúlhatunk, ahányszor egy-egy derék székely fiut a földhöz akarunk kötni.

Nem a kezdetünk ez. A nemzetiségek erre a célra saját társadalmuk áldozatkészségéből már rég megteremtették a saját ipari alapjaikat, amelyekből az inasok tanulmányi segélyeket, a segédek külföldi utazási ösztöndíjakat s a kezdeményezők műhely alapítási segélyt kapnak.

A Székelyföldön ezidőszent kedvezőbben alakultak a viszonyok. A vasutak jórészt ki vannak építve, a székely körvasút küszöbön áll, a nyers-termények tehát jókora darabon megközelíthetők, feldolgozhatók és forgalomba hozhatók. A kormány szerzám- és gépsegélyeket adományoz a törekvő iparosoknak, továbbképzésüket elősegíti. A legalkalmasabb időt éljük tehát, amikor a székely ipart egy erőttől duzzadó ifju generáció állandósításával meg erősíteni sikerülhet.

Történelmi fordulóponthoz értünk. A székelyek sorsa most azon dől el, hogy ezt a kérdést a ma-

gyar társadalom miképen érti meg és milyen mértékben járul megoldásához.

Ha sikerül egy nagyobb alapot összehozni, amely mindaddig, amíg a székely ipar Erdélyben megerősödik, gyors segélyeket juttat kiválóan érdemes kezdő iparosoknak, akkor nemcsak az ipar, hanem a társadalom érdekeit is szolgáljuk. Mert egy szakképzettsége mellett művelt, iavarészben világlátott ifju iparososztály a közszellem átalakulására is hatni fog, a benne érvényesülő intellektuális erő egészségesebb életfelfogásnak nyithat utat, mely a lételemet nem mint most, az inproduktív törekvésekben, hanem a gyakorlati pályák felkarolásában és kifejlesztésében fogja keresni.

Hálás köszönettel fogadjuk a legkisebb adományt is. Biztosítjuk, hogy itt nem vész el egyetlen fillér gyümölcsötlenül; százszorosán, ezerszeresen térülhet meg a székely kultúra belterjes megismosodásában.

Az idejuttatott pénz termő talajra hull, ami momentán életet fakaszt és produkál! Az adományok a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamaraóhoz f. évi május hó 10-ig küldendők.

Kiadja: Becsek D Fia könyvnyomdája.

Sz. 46—1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. I. 55/1. számú végzése következtében Grosz Ignác oklándi l. javára 800 K. s jár. erejéig 1909. évi január hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1167 kor. 66 fill. re becsült következő ingóságok, u. m.: házbutorok, ágynemű, ruha neműek, üres hordók, üzleti berendezés és árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 37/2. számú végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés ennek 1909. évi január 24. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 32 kor. 22 fill. bben bíróság már megállapított költségek erejéig, Homoródalmáson, alpereseknél leendő megtartására 1909. évi márczius hó 26-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Oklánd, 1909. évi márczius hó 10-én.

Pollák Ignác, kir. jbir. végrh.

T. hölgyeim! Egy Jour sem **Exquisite** nélkül. Nagy üveg 2'20 K. Kis üveg 1'30 K. 2 nagy üveg vagy 3 kis üveg rendelésnél vidékre bérmentve küldés. Kapható: **Watterich A. cégnél** — BUDAPEST. — Dohány-utca 5. sz.

A nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállításon arany éremmel kitüntetve.

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás! Székely és Réti butorgyára

Marosvásárhely, Főter 47. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszébb látványossága, egy nagyobb szabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon, uriszoba, szálloda és fürdő** berendezések készítését a legjuttányosabb árak mellett Oriási választék: **vas-, és rézbutorokban, szőnyeg, függöny, ág- és asztal-erítőkből. Gyermek- és kocsik és gyermekszékekben** ♦♦♦

Saját kárpitos műhelyünkben elvállaljuk

a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol bőrmunkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét.

Angol bõrgarnitúrák 300 kor. kezdve.

Elvállalunk menyasszonyi kezelegést szállítást és készpénzzel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. — Meghívásra minden vételkötelezettség nélkül személyesen oda utazunk a rendelvény felvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szives támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti, butorgyárosok.

Eladó egy, még nem használt transmisszióhoz való szíjváltó készülék

Czím a kiadóhivatalban.

Szám: 103-909. tlkvi.

Árverési hirdetés kivonat.

A székeludvarhelyi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi Szőke Dénes és társai végrehajtható 1000 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a székeludvarhelyi kir. törvényszék és kir. járásbíró területén levő és a parajdi 235. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatt felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedő 1/2-ed jutalékára és pedig az 1453., 1454. hrsz. ingatlanra 17 K és pedig az 5303., 5324. hrsz. 3 50 K, az 5827/2. hrsz. 4-50 K, a 6378/1. hrsz. 4 K, a 6384/2. hrsz. 2-50 K ezennel megállapított kikiáltási árban a Csonta József javára bekebelezett életfogytiglani haszonvételi jog fentartásával, továbbá a felsősófalvi 1311. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti ingatlanokból végrehajtást szenvedő tulajdonát képező egész ingatlanra a 460. hrsz. 13-60 K, a 654., 655. hrsz. 273-30 K, a 938. hrsz. 41-65 K, 1104. hrsz. 16-65 K, az 1204/2. hrsz. 29-15 K, 1294/1. hrsz. 54-15 K, 1532. hrsz. 55 K, 1652/1., 1739/2. hrsz. 310 K, 1740/2. hrsz. 24-15 K, 1751. hrsz. 7-05 K, 2326. hrsz. 5 K, 3107/2. hrsz. 18 K, 3381/2. hrsz. 7-05 K, 3717. hrsz. 70 fill., 4097. hrsz. 13-30 K, a 23103. hrsz. 7-05 K, 6846. hrsz. 20-80 K, 5519. hrsz. 10-80 K, 6929. hrsz. 14-15 K, a 7029. hrsz. 10 K, a 7053. hrsz. 17-05 K, 7123. hrsz. 17-05 K ezennel megállapított kikiáltási árban az özv. Csonta Andrásné javára bekebelezett életfogytiglani haszonvételi jog fentartásával, az 1310. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti 526. hrsz. végrehajtást szenvedő tulajdonát képező egész ingatlanra a 320 K kikiáltási árban, továbbá ezen telekjegyzőkönyvből a 2671. számú telekjegyzőkönyvbe átjegyzett 1560. hrsz. jelenleg ifj. Kovács Zsigmond tulajdonát képező egész ingatlanra 114 K, az 1310. számú telekjegyzőkönyvben A+ 1577. hrsz. végrehajtást szenvedő egész ingatlanára 130 K kikiáltási árban, a 328. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti ingatlanokból végrehajtást szenvedőt illető 1/2-ed jutalékra és pedig az 1097. hrsz. 5-50 K, az 1464. hrsz. 4 K, az 1705/2. hrsz. 7-50 K, a 4113. hrsz. 54 K, a 4566. hrsz. 2 K, 4574. hrsz. 1 K, 4584. hrsz. 4 K, a 6135. hrsz. 1-50 K, a 6779/1. hrsz. 34 K, a 7507., 7508. hrsz. 3 K ezennel megállapított kikiáltási árban, a 228. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti ingatlanokból végrehajtást szenvedő 4/6-od jutalékára és pedig 523., 524., 525. hrsz. 434-64 K, 1043/2. hrsz. 120 K, 1107. hrsz. 10-64 K, 1137., 1138. hrsz. 10 K, 1559. hrsz. 84 K, 1571. hrsz. 12-64 K, 2525. hrsz. 5-32 K, 2637. és 2697/2. hrsz. 10-64 K, 3620. hrsz. 28 fill., 4147. hrsz. 12 K, 4167. hrsz. 10 K, 5327. hrsz. 5 K, 5524. hrsz. 14-64 K megállapított kikiáltási árban az özv. Csonta Andrásné született Enyedi Rózália javára bekebelezett haszonvételi jog fenntartásával, az 1276. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti ingatlanból végrehajtást szenvedő 1/2-ed jutalékára és pedig 7130. és 7180. hrsz. együttesen 23 K kikiáltási árban az özv. Kovács Lidia Fülöp Mártonné javára bekebelezett haszonvételi jog fenntartásával, az 1299. számú telekjegyzőkönyvben A+ alatti ingatlanokból a végrehajtást szenvedő 1/2-ed jutalékára és pedig a 6814/1. hrsz. 3 K, a 6816/1. hrsz. 9-50 K kikiáltási árban, az 1310. számú telekjegyzőkönyvben időközben az 1091. számú telekjegyzőkönyvbe A+ 20. rendszám alá Fábán Ilyés tulajdonába átírt 1204/1. hrsz. ingatlanra 69 K kikiáltási árban külön jóságtestenként, és pedig a parajdi 235. számú telekjegyzőkönyvre vonatkozóan Parajdi község házában 1909. április hó 10-ik napjának délelőtti 9 órájkor és a felsősófalvi ingatlanokra vonatkozóan az 1909. évi április hó 9-ik napjának délelőtti 9 órájkor megtartandó árverésen elfognak adatni.

Árverezési szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy ovadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Székeludvarhelyt, 1909. január 18-án.

Mihály János, kir. tszki egyes bíró.

Eladó lámpások.

Alkalmi vétel.

Egy szalon lámpa 18 karral, teljesen új 64 kor.
Egy „ „ 6 „ „ 24 „
Egy ebédli „ teljesen jó állapotban 24 „
Egy hálószoba ampolna egészen új . . 6 „

Czím a kiadóhivatalban megtudható.

Egy jó karban levő Benzinmotor

12 lóerejű cséplő garnitúrával együtt eladó teljesen felszerelve
Megtekinthető: Ádám Aladárnál Bözödön.

Találmányokat

szabadalmaztat és értékesít; védjegy- és minta-oltalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő

Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89 22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, Paris, Amsterdam,
Leipzigerstrasse 112. 58. rue Lafayette. Keizersgracht 209.

Az első és legfontosabb teendő

amelyre kertjeinek felszerelésénél tekintettel kell lennünk: **vetőmagnak** oly célból való beszerzése, melynek hírneve garancia arra, hogy a kerttulajdonos fajtiszta és csiraképes magvakat kap; oly magvakat, melyek minősége már maga minden tekintetben kielégítő eredményt biztosít.

A Mühle -féle magvak 35 év óta felülmúlhatatlannak bizonyultak, a MÜHLE név 35 év alatt a kertbarátok körében fogalomma lett

I. számú mintagyűjtemény a legfinomabb konyhakerti magvakból: **ára 7 korona.**

100 szem kartifol. 10 gr. korai kaposzta. 10 gr. kései kaposzta 10 gr. korai kel. 10 gr. kései kel. 10 gr. karaláb 20 gr. sargarépa 20 gr. czéklerépa. 10 gr. saláta. 20 gr. vöröshagyma. 10 gr. parhagyma. 20 gr. hónapos retek 20 gr. téli retek. 20 gr. petrezselyem. 20 gr. peszternak 20 gr. spenot. 10 gr. ugorka. 1/4 ko. czukorborsó. 1/4 ko. Kifejtő borsó. 1/4 ko. voborsó. 1/4 ko. károsasuly. 1/4 ko. Torpepaszuly. 1 ad. édespadrika. 1 ad. csipőspaprika. 1 ad. paradicsom

II. számú gyűjtemény a legszebb nyari virágokból: **ára 5 korona.**

1 ad. Szépecske. 1 ad. Oroszlánszájacska. 1 ad. Premer. 1 ad. Törpe ősziróza. 1 ad. Magas ősziróza 1 ad. Tollkokréta kakastaréj. 1 ad. Fehér buzavirág. 1 ad. Teljes ibolya. 1 ad. Collinsia. 1 ad. Klárcsi. 1 ad. Redőszirm. 1 ad. Teljes sarokvirág. 1 ad. Teljes szegfű. 1 ad. Godetia 1 ad. Szagos bükköny 1 ad. fajvirág. 1 ad. Lobelia. 1 ad. Outhonka. 1 ad. Petunia. 1 ad. Langvirág. 1 ad. Puszkapor virág. 1 ad. Szagos rezeda. 1 ad. Sziléa. 1 ad. Sarkantyuka. 1 ad. Verbena. 1 ad. Árvacska. 1 ad. Rézvirág. 1 ad. Kuszko babuga. 1 adag Barsonyka.

Megrendelések intézendők:

Mühle Árpád magkereskedése kertészeti telepe, és rózsaisk.

TEMESVÁR 65.

Figyelem!!

Szülőoltványt, szülővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok ezre 140 K. Delaware * ezre 100 korona. *

Czím: Szígyártó Nagy Mihály,
FELSŐSEGESD, Somogy megye.
15-25

Saját termésű borok

1905. évi kitünő minőségűek, Risling és Oporto fajokban kaphatók mérsékelt áron, 100 literen felüli mennyiségben Caspari Frigyesnél Medgyesen, Nagyküküllő megye.

TRISKA J.

Erdély első zongora nagy raktára

KOLOZSVAR.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégektől eredeti zongoráit, piánoit, saját gyártmányú czimbalmaikat és ujonnan berendezett hangoló és javító műhelyét, melyben használhatatlan, régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javíthatnak szakszerűen, gyorsan és pontosan.
Telefonsz. 419. Olcsó bérlet.

Részletfizetésre is!

Tíz évi jótállás!

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai
Medgyes. (Nagyküküllőm.)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faisko ai cikkeit, u. m.: magonc, kómagu és csontra gyümölcsfakat, pöszmete és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek való, tülevelű fakat, rózsafakat, stb
Arjegyzék kivanatra bérmentve.

Mosást, vasalást, fehérneművarrást elvállal
Özv. Drendi
Dánielné
Szentimre-u. 44

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájce)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSTLER és GÁBOR cégénél.